

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

Kontakt saksbehandler
Tage A.T. Eriksen, 51 56 88 92
Erik Thomsen, 51 56 88 79

Høringsuttalelse - forslag endringer i energiloven og plan- og bygningsloven knyttet til vindkraft på land

Statsforvalteren viser til overnevnte høring med frist 27.02.2023.

Statsforvalteren er positive til innføringen av et krav om områderegulering for etablering av vindkraft på land. Vi har imidlertid noen kommentarer til hvordan dette foreslås lovfestet, samt andre sider ved de foreslåtte lovendringene. Vår primære innvending mot forslaget er at det legges opp til at områdereguleringen skal være svært grovmasket, og overlater for mange viktige aspekter til konsesjonsbehandlingen.

Til forslagens § 3-7 nytt fjerde ledd (høring av planforslag)

Etter Statsforvalterens vurdering er det uheldig dersom NVE, og ikke kommunen, gjennomfører høringen og offentlig ettersyn av planforslaget. Når planforslaget i tillegg som regel er utarbeidet av en utbygger, vil dette kunne gi inntrykk av at områdereguleringen har svak lokal forankring i kommunen. Selv om en slik planprosess kun er aktuelt etter samråd med kommunen, mener vi at forslaget kan medvirke til å undergrave ønsket om å gi reguleringsmessige forhold i tilknytning til vindkraftutbygging en sterkere lokal forankring i kommunen. Uavhengig av dette mener vi at det bør tydelig fremgå av bestemmelsen at konsesjonsmyndigheten kan sende forslaget til område-regulering på høring og ut på offentlig ettersyn etter særskilt vedtak i kommunen, og ikke bare etter samråd med kommunen.

Til forslagens § 6-4 tredje ledd nytt siste punktum (statlig arealplan)

Statsforvalteren støtter forslaget om at konsesjoner etter energiloven § 3-1 ikke kan ha virkning som statlig arealplan. Forslaget vil forhindre at det lokale demokratiske prosesser blir satt til side i konfliktfylte saker, slik vi har sett i noen tilfeller. Dersom det er behov for en statlig regulering av en vindpark, bør dette gjøres gjennom den ordinære prosessen, slik det legges opp til i høringsnotatet.

Til forslagens § 12-1 tredje ledd tredje punktum og nytt fjerde og femte punktum (krav om områderegulering)

Etter vårt syn er det mye som taler for at vindkraft på land bør omfattes av et plankrav, og vi er enig i departementenes begrunnelse for dette. Dette vil kunne gi slike tiltak en bedre forankring lokalt i

kommunen, og potensielt være medvirkende til å dempe konfliktnivået. Plankravet vil også innebære at det vil være mulig å fremme innsigelse mot slike planer – noe som kan styrke de regionale og statlige organenes innflytelse på lokalisering og tilpassing av anleggene. Dette vil kunne være positivt bl.a. for å sikre at hensynet til naturmangfold blir bedre hensyntatt når lokaliseringen skal avgjøres.

Den foreslåtte ordlyden "*de overordnede arealmessige forutsetningene som er relevante for beslutningen om arealbruk for vindkraftanlegget*" gir betydelig rom for tolkning, og kan medføre at bestemmelsen blir praktisert ulikt. Forskriftshjemmelen som også foreslås i bestemmelsen bør brukes for å presisere nærmere hva som ligger i denne ordlyden.

I høringsnotatet er det lagt inn en del føringer på hva en slik områderegulering kan inneholde, som etter vår vurdering begrenser områdereguleringens muligheter til å fastsette rammene for vindkraftanleggene i for stor grad. Det legges bl.a. opp til at plasseringen av internveier og turbinpunkter, antallet vindturbiner og vindturbindimensjoner skal overlates til konsesjonsbehandlingen i NVE, og ikke inngå i områdereguleringen. Etter vårt syn er dette sentrale elementer ved en vindkraftutbygging som bør være en del av områdereguleringen for å sikre at planen gir et reelt bilde av naturinngrep og konsekvenser av utbyggingen. Når man kan gå direkte til områderegulering uten å måtte avklare arealbruken i kommuneplanens arealdel, tilsier dette også at områdereguleringen må gå tilstrekkelig inn i detaljene. Det vil også kunne være vanskelig for kommunen å se konsekvensene av planen når den er så grovmasket som det legges opp til, slik at den lokale forankringen ikke blir så sterk som man ønsker med lovforslaget. Tilstrekkelig detaljeringsgrad i områdereguleringen er også nødvendig for å sikre at høringsinstanser og allmennheten kan danne seg en oppfatning om virkningene av forslaget til områderegulering. Dette vil etter vårt syn også bidra til å gjøre høringen av planforslaget mer nyttig, og vil også åpne for bedre og mer konkrete høringsinnspill.

Statsforvalteren vil fraråde at det blir gitt adgang til å gi dispensasjon fra kravet om områderegulering, selv om det legges opp til at denne skal være snever i høringsnotatet. Denne typen saker er ofte av så stort arealomfang og betydning lokalt at det er betenkelig å i det hele tatt åpne for dispensasjon. Dispensasjoner vil også kunne svekke økningen av den lokale forankringen som er forutsatt i lovendringsforslaget, særlig i kommuner som av hensyn til egne ressurser heller ønsker å dispensere. Videre har dispensasjon fra plankrav en problematisk side mot kravet til konsekvensutredninger for områderegulering etter forskrift om konsekvensutredninger. Vi viser i denne sammenheng til forarbeidene til plan- og bygningsloven, Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 228, hvor det heter at det ikke kan gis dispensasjon fra plankrav dersom planen ville ha krevd konsekvensutredning.

Til forslaget § 12-18 (endring av områderegulering for vindkraft)

Statsforvalteren støtter ikke den foreslåtte bestemmelsen, da den i for stor grad låser kommunens arealdisponering fast til den vedtatte områdereguleringen. Slik vi ser det bidrar forslaget til å undergrave ønske om styrking av lokaldemokratiet i vindkraftsaker. Prinsipielt mener vi også at det er uheldig å gi en lovbestemmelse som kan begrense lokaldemokratiet langt fremover i tid. I tillegg kan det være viktig ny kunnskap, eksempelvis om rødlistearter eller beredskapsutfordringer, som kommer til etter at planen er vedtatt og som taler for at det blir gjort endringer. Dette bør være opp til kommunen selv, uten at man må innhente departementets samtykke.

Vi vil også bemerke at det er en ubalanse i at denne begrensningen ikke gjelder dersom det er tiltakshaver/søker som fremmer forslaget om å endre områdereguleringen. Dette tyder etter vårt syn på en for tung vektlegging av utbyggers interesser sammenlignet med kommunens interesser.

Øvrige foreslåtte endringer

Det foreslås å legge klagebehandlingen av vedtak om områderegulering for vindkraft og dispensasjoner fra plankravet til Kommunal- og distriktsdepartementet. Statsforvalteren vil påpeke at det er gode grunner for at klagesaker etter plan- og bygningsloven normalt blir behandlet lokalt hos Statsforvalterne, og den foreslåtte endringen bryter med dette prinsippet. Vi kjenner godt til de lokale forholdene som gjør seg gjeldende i det enkelte fylket, og vil være nærmere den enkelte saken.

Flere steder i høringsnotatet er det vist til at arbeidet med områderegulering og konsesjon kan skje parallelt. Statsforvalteren er i utgangspunktet skeptisk til en slik parallell behandling, da det kan legge press eller føringer for kommunens arbeid med områderegulering. Etter vårt syn taler hensynet til at planprosessen skal være mest mulig selvstendig for at man ikke begynner med konsesjonsbehandlingen før områdereguleringen er vedtatt. Ikke minst gjelder dette dersom konsekvensutredningen skal være felles – da blir koblingen mellom områderegulering og konsesjon for tett etter vårt syn.

Det er lagt opp til at det kan tas gebyr for behandlingen av områdereguleringen. Etter vårt syn bør dette tydeliggjøres ved at det presiseres i pbl. § 33-1, slik at det ikke blir tvil om hjemmelen for å kreve gebyr også for områderegulering for vindkraft.

Med hilsen

Bent Høie (e.f.)
statsforvalter

Marit Sundsvik Bendixen
fylkesmiljøvernsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Høringsuttalelse - forslag endringer i energiloven og plan- og bygningsloven knyttet til vindkraft på land